Kadernota 2025

Voorzitter, dank aan iedereen die aan deze kadernota heeft meegewerkt.

Het CDA wil het voorzieningenniveau in Teylingen op peil houden en waar nodig verbeteren. Er liggen forse opgaves voor de gemeente op het gebied van financiën, klimaat, energie, vergrijzing, huisvesting en zorg.

Het CDA staat voor een solide financieel beleid. Inkomsten en uitgaven moeten met elkaar in balans zijn. In de kadernota valt op dat er sprake is van een financieel ravijn van 3,6 mio negatief in 2026. Technisch doorschuiven van de begroting, wat nu al twee jaar gebeurt, biedt geen soelaas, er worden geen keuzes gemaakt en de tekorten worden alleen maar groter. Het nadeel van dat doorschuiven is dat er gedacht wordt, er komt toch wel weer een oplossing voor het probleem want dat is vorig jaar ook gelukt. Tenzij er een bak geld komt van de centrale overheid, die kans is echt niet groot.

De gemeente moet nu echt zelf actief aan de gang om de verliezen over twee jaar en verder op te kunnen vangen.

Wij willen de rekening niet neerleggen bij onze inwoners en onze toekomstige generaties niet opzadelen met een schuldenlast. Het CDA wil dan ook inzicht hebben in de ambities die de komende jaren op ons afkomen. Denk onder meer aan de bibliotheek, het iHP (integraal huisvestingsplan voor het onderwijs), verduurzaming, klimaatadaptatie en het nieuwe accommodatiebeleid. Het CDA vindt cultuur en sport heel belangrijk en heeft veel respect voor alle vrijwilligers die zich inzetten in Teylingen.

Wat betekenen deze ambities financieel? Wij willen graag met college in het najaar hierover in gesprek en zien graag vooraf een lijst van alle

investeringen zodat de Raad goede afwegingen kan maken.

Het CDA denkt graag mee aan de oplossingen om de tekorten vanaf 2026 te dichten.

1. Het CDA is voor een takendiscussie over de gemeenschappelijke regelingen.
   Het CDA vindt het een goed voorstel van het college om dat middels twee sporen op te pakken.
2. We zien hals rijkend uit naar de nota betaald parkeren voor langer verblijf bij de parkeergarage van station Sassenheim.

3. Een goede tactiek is oud beleid voor nieuw beleid. Verzoek is om naar voldoende volume van dat oud voor nieuw in te vullen beleid te kijken. Kunnen we snel van bepaald oud beleid af en zitten we er niet contractueel aan vast?
4. Een vierde besparingsmogelijkheid is plannen maken voor de toekomst. Een goede planning leidt tot besparingen op de korte en lange termijn.
   Afgelopen zaterdag stond er een opiniestuk in het Financieele Dagblad genaamd “De economie van later moeten we nu vormgeven”. Ik raad het u allen aan om dat eens terug te lezen. De keuzes die wij vandaag maken werken op hun beurt minstens een eeuw door.
   De maatregel die we nu eerst moeten treffen is eenvoudig: koop tijd door zuinig te zijn. Alles wat we nu besparen hoeven we straks niet tegen hoge kosten op te wekken, aan te schaffen, te transformeren, te compenseren of te lenen. De vraag moet niet langer zijn “kan het” maar “is het echt nodig”?
   Het CDA heeft haar bedenkingen tegen de op pagina 9 genoemde ambitie om te groeien, toch niet tegen de verdrukking in?

   Het CDA is daarom ook tegen bouwen op de stationslocatie, we zullen meer moeten inzetten op duurzaam vervoer, het is een uitstekende mobiliteit hub en kan in de toekomst ook dienen als energie hub. Bouwen op die locatie kost heel veel geld en zit toekomstige ontwikkeling in de weg.

   Het CDA vindt het van belang om in te zetten op leefbare wijken/ bouwen aan gemeenschappen. Het geboortecijfer daalt al jaren. In 2010 werd er 1,8 kind per vrouw geboren, 14 jaar later is dat nog maar 1,43 kind. Wij willen dat oude wijken, die snel zullen vergrijzen aangepakt worden en dat onze inwoners geholpen worden met de energietransitie. Dorpsvernieuwing ipv nog meer groen opofferen voor nieuwe woningen zodat het ook voor jongeren interessant blijft om in een oude wijk te gaan wonen. Het CDA ziet mogelijkheden om de bibliotheek van de toekomst te plaatsen in een bestaande wijk en wellicht in een al bestaand pand waardoor het voorzieningenniveau ook weer geüpgraded wordt en tevens een buurthuisfunctie krijgt. Het CDA ziet dat het buurtwerk steeds belangrijker wordt en is enthousiast over het project Buur en Buurt.

Het CDA wil dus dat het college meer selectief is in haar plannen, **gaan voor kwaliteit in plaats van kwantiteit**". Er staan nog veel nieuwe locaties ter uitwerking zoals Nieuw Boekhorst, Langeveld en de Bloementuin maar plan het landschap verder niet stampvol. Het CDA wil het open karakter/ de **kwaliteit** van ons landschap behouden, geen windmolens en zonnevelden in de Rodemolenpolder en Kaaggebied. Kijk naar opties langs de snelweg. Wij vinden maatregelen voor hittestress en waterberging essentieel, ruimte voor bewegen, groen en elkaar ontmoeten. (Teylingen moet een gemeente blijven waar het fijn wonen en verblijven is, ook voor de toekomstige generaties)

Het CDA heeft een motie gemaakt die ziet op wonen en zorg voor ouderen. De huisartsen hebben al in januari 2022 een brandbrief gestuurd, ik heb daar twee jaar lang bij de begroting aandacht voor gevraagd en nog weinig concrete actie op gezien. Dus bij deze een hernieuwde "call for action".

Velen van ons hebben nog steeds hun kinderen thuis zitten of zijn zelf op zoek naar een woning. Tegelijkertijd stijgt het aantal ouderen in Nederland snel toe. Nu zijn er 1 mio tachtig plussers in Nederland, dat zullen er in 2040 2 mio zijn. Niet iedereen wordt gezond oud en naarmate men ouder wordt nemen klachten toe. Er wordt thans een fors beroep gedaan op mantelzorgers. Dat betekent dat ervan uit wordt gegaan dat zij soms minder moeten gaan werken, waardoor mensen financieel in de knoop komen. Het is belangrijk dat het gemeentebestuur hierop acteert in het belang van zowel jongeren als ouderen. De doorstroming komt te slecht tot stand. Ouderen wonen te lang in een te groot huis.

Passende huisvesting en zorg voor ouderen betekent meer doorstroming en dus kansen voor jongeren op de woningmarkt. Het mes snijdt dan aan twee kanten.

In deze motie roepen wij het college op het in te stellen woonfonds o.a. te gebruiken om het woonprobleem gericht aan te pakken waardoor er doorstroming in de woningmarkt tot gang komt.

Het is noodzakelijk met een beleidsvisie over wonen en zorg voor ouderen te komen en het CDA nodigt alle fracties uit om hiermee in te stemmen

Voor wat betreft de overige moties:

Amendement Biodiversiteit: CDA vindt biodiversiteit belangrijk, wij zijn mede-indiener

Amendement ICT ondersteuning raad: ICT moet op orde zijn, wij stemmen niet in (hebben niet ingestemd met het amendement op 1 februari dus stemmen ook nu tegen)

Motie volgen begrotingsadvies: CDA stemt in

Motie Groene Heffingskorting op OZB voor huiseigenaren: stuit op praktische en juridische bezwaren, het CDA stemt niet in (uitvoeringskosten zullen stijgen, afbakeningsproblemen te verwachten, gelet op de jurisprudentie is het ook de vraag of een dergelijke korting juridisch haalbaar is, geringe effectiviteit)

Motie prioriteren veiligheid, het CDA stemt in. Het CDA vindt veiligheid en ook meer handhaving door onze boa's heel belangrijk.

Amendement kadernota: het CDA stemt ook in. Ik heb het zojuist al benoemd. Er komen financieel zware tijden aan dus goed om het oude beleid goed in kaart te brengen

Voorzitter, ik rond af.

Het CDA heeft kennisgenomen van de kadernota 2025.

De richtingen hoe te komen tot een sluitende begroting heb ik zojuist besproken.

Het CDA staat voor leefbaar, duurzaam en gericht op de toekomst voor inwoners.

Wij staan voor een beheersbare groei De vraag moet niet langer zijn "kan het" maar "is het echt nodig"? Dan kunnen we met eerdergenoemde maatregelen zorgen voor een continuïteit van goede dienstverlening voor onze inwoners en het financieel ravijn te lijf gaan.

Dankuwel voorzitter